

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні відносини та світова політика»:

Змістовий модуль

«Міжнародні відносини та світова політика»

для студентів

спеціальності

291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

освітньої програми

291.00.01 Суспільні комунікації

291.00.02 Регіональні студії

Київ – 2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Міжнародні відносини та світова політика»</i>		
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	14 / 420	
<i>Курс</i>	1	
<i>Семестр</i>	2,3	
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	5	
<i>Обсяг кредитів</i>	14	
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	420	
<i>Аудиторні</i>	196	
<i>Модульний контроль</i>	28	
<i>Семестровий контроль</i>	60	
<i>Самостійна робота</i>	136	
<i>Форма семестрового контролю</i>	екзамен	
<i>Змістовий модуль «Міжнародні відносини та світова політика»</i>		
<i>Курс</i>	1	
<i>Семестр</i>	2	
<i>Обсяг кредитів</i>	6	
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	180	
<i>Аудиторні</i>	84	
<i>Модульний контроль</i>	12	
<i>Семестровий контроль</i>	30	
<i>Самостійна робота</i>	54	
<i>Форма семестрового контролю</i>	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Міжнародні відносини та світова політика” є формування у студентів наукового розуміння і знань основних проблем політології міжнародних відносин, історії міжнародних відносин, зовнішньої політики держав та світової політики впродовж періоду від виникнення міжнародних відносин до наших днів. Освоєння теоретичних і практичних аспектів світового політичного процесу, розкриття спектру понять і підходів, що застосовуються світовою наукою у вивченні політичних взаємодій на міжнародній арені, ознайомлення студентів з прикладним використанням вироблених політичною наукою знань про цю сферу суспільного життя.

Завдання:

- формування у студентів здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- формування навичок працювати у команді, адаптації та дій в новій ситуації, міжособистісного спілкування у мультинаціональному та мультикультурному соціальному середовищі, емоційної стабільності, толерантності, викладу складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, застосування комунікативних дискурсів під час участі у переговорах та бесідах;
- вироблення навичок виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здійснювати самостійний пошук та оброблення інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, ефективно використовувати інформаційні технології в соціальній і професійній діяльності;
- формування знання про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин;
- формування розуміння закономірності розвитку країн та регіонів світу, еволюції політичних, економічних та культурних зв'язків України з іншими державами на міждержавному, регіональному та глобальному рівні;
- формування навичок аналізувати та оцінювати ситуацію на міжнародній арені і знаходити відповідні рішення з чітким визначенням способів врегулювання кризових ситуацій; виконувати інформаційно-аналітичну роботу;
- формування у студентів здатності на основі інформаційно-аналітичних матеріалів міністерств і відомств, агенцій, відповідних зарубіжних структур, спираючись на вітчизняний та світовий досвід інформаційно-аналітичного забезпечення

зовнішньополітичного, зовнішньоекономічного курсів держав моделювати ситуації міжнародних відносин;

- формування у студентів здатності розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці.
- формування у студентів здатності характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.
- визначення місця та ролі України у системі міжнародних відносин;
- формування вмінь та навичок студентів аналізувати структурні та функціональні моделі міжнародних відносин та взаємодії суб'єктів міжнародних відносин;
- вироблення навичок аналізу міжнародних відносин і світової політики з урахуванням історичного досвіду, об'єктивних та суб'єктивних чинників, інтересів суб'єктів міжнародних відносин і вміння відстоювати їх у дипломатичній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- понятійно-категоріальний апарат проблематики міжнародних відносин та світової політики;
- основні документи, що регулюють міжнародну діяльність;
- ключові факти з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики, основні етапи розвитку країн-регіонів, їх міжнародних зв'язків на регіональному та глобальному рівнях, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;
- закономірності, тенденції та особливості розвитку сучасних міжнародних відносин та світової політики та визначати пов'язані з ними майбутні можливості та ризики;
- міжнародну ситуацію, використовуючи різні джерела інформації для з'ясування потрібних обставин і фактів з метою надання оцінки міжнародним та зовнішньополітичним подіям та процесам;
- історію та поточний стан зовнішньополітичного курсу України, її найближчих сусідів і найвпливовіших держав світу, демонструвати здатність до загального аналізу зовнішньої політики; уміти встановлювати зв'язки між поточними подіями, виявляти тенденції розвитку міжнародних відносин;

- характер головних особливостей, рушійних сил та механізмів функціонування міжнародних відносин у політичній, економічній та культурній сферах;
- основні міжнародні процеси і явища, конфлікти, війни, дипломатичні події, мирні переговори та конференції від найдавніших часів і до сучасного періоду.

вміти:

- оперувати найважливішими категоріями та поняттями міжнародних відносин;
- формулювати основні особливості міжнародних відносин та світової політики;
- збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав;
- оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах;
- визначати політичні, дипломатичні, іміджеві й інші ризики, пов'язані з заходами міжнародно-правового характеру, взаємодіяти з фахівцями відповідних галузей при підборі засобів мінімізації таких ризиків;
- застосовувати одержані знання й уміння з міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань;
  - визначати основні тенденції і проблеми світової політики;
- орієнтуватись у міжнародному політичному житті, геополітичному становищі, мати уявлення про роль і значення України у системі міжнародних відносин;
- обґрунтовувати свою світоглядну та громадянську позицію при аналізі сучасної ситуації з урахуванням знань, отриманих при вивченні курсу “Міжнародні відносини та світова політика”;
- приймати практичні рішення, щодо оптимального застосування набутих теоретичних знань при виконанні своїх професійних обов'язків;
- збагачувати власний світогляд шляхом самоосвіти, творчо працювати над поглибленням і вдосконаленням своїх знань.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль 1. Політологія міжнародних відносин						
Тема 1. Вступ до курсу «Міжнародні відносини та світова політика»	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Формування і розвиток політичної думки з проблем зовнішньої політики й міжнародних відносин в епохи Стародавності, Середньовіччя та Модерну	7	4	-	-	-	3
Тема 3. Теорії і доктрини міжнародної політики	7	4	-	-	-	3
Тема 4. Внутрішня, зовнішня та світова політика: співвідношення і взаємозв'язок	5	-	2	-	-	3
Тема 5. Міжнародні конфлікти та міжнародна безпека: зміст та співвідношення	5	2	-	-	-	3
Тема 6. Міжнародні системи	4	2	-	2	-	-
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом	32	14	2	2	-	12
Змістовий модуль 2. Історія міжнародних відносин (від найдавніших часів до початку XVI ст.)						
Тема 7. Стародавній світ: виникнення та розвиток міжнародних відносин	11	2	4	2	-	3
Тема 8. Міжнародні відносини Середньовіччя	7	2	2	-	-	3
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом	20	4	6	2	-	6

Змістовий модуль 3. Історія міжнародних відносин (від XVI до початку XIX ст.)						
Тема 9. Еволюція міжнародних відносин в епоху Нового часу (XVI-XVIII ст.)	9	4	2	-	-	3
Тема 10. Взаємодія провідних країн світу на межі XVIII-XIX ст.	11	4	2	2	-	3
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом	22	8	4	2	-	6
Змістовий модуль 4. Зовнішня політика держав (1815-1918)						
Тема 11. Віденська система міжнародних відносин: ідеологічні засади і практика політичного процесу	5	2	-	-	-	3
Тема 12. Міжнародні відносини в останній третині XIX - на початку XX ст. Утворення блоків великих держав	7	2	2	-	-	3
Тема 13. Міжнародні відносини під час Першої світової війни	9	2	2	2	-	3
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом	23	6	4	2	-	9
Змістовий модуль 5. Зовнішня політика держав (1918-1945)						
Тема 14. Становлення Версальської системи міжнародних відносин	5	2	-	-	-	3
Тема 15. Основні тенденції розвитку міжнародних відносин в період середини 20-х — початку 30-х рр. XX століття	7	2	2	-	-	3
Тема 16. Міжнародні відносини і зовнішня політика в світі під час демонтажу Версальської системи (1933-1939 рр.)	5	-	2	-	-	3
Тема 17. Міжнародні відносини під час Другої світової війни	6	2	2	2	-	
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом	25	6	6	2		9
Змістовий модуль 6. Світова політика (від 1945 р. до наших днів)						

Тема 18. Міжнародні відносини після Другої світової війни: протистояння між США та СРСР (1945-1991 рр.)	5	-	2	-		3
Тема 19. Міжнародні відносини в Європі після Другої світової війни: європейська інтеграція і питання безпеки (1945 - сер. 2000-х рр.)	5	2	-	-		3
Тема 20. Міжнародна політика в регіоні Близького та Середнього Сходу (серед. 1940-х - серед. 2000-х рр.)	5	-	2	-		3
Тема 21. Міжнародні відносини в Азії, Африці, Латинській Америці: від периферійності до модернізації (1945 - сер. 2000-х рр.)	5	-	2	-		3
Тема 22. Міжнародні відносини в постбіполярну епоху: становлення нового світового політичного порядку	6	2	2	2	-	
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом	28	4	8	2	2	12
Семестровий контроль	30					
Усього	180	42	30	12	12	54

5. Програма навчальної дисципліни

«Міжнародні відносини та світова політика»

Змістовий модуль 1. Політологія міжнародних відносин

Тема 1. Вступ до курсу «Міжнародні відносини та світова політика».

Предмет, об'єкт та завдання курсу «Міжнародні відносини та світова політика». Методологічна основа курсу. Структура курсу. Основні поняття. Історіографія до курсу «Міжнародні відносини та світова політика».

Рекомендовані джерела: основні [6], додаткові [22;32;42;52;53;63;71].

Тема 2. Формування і розвиток політичної думки з проблем зовнішньої політики й міжнародних відносин в епохи Стародавності, Середньовіччя та Модерну.

Зовнішні відносини народів у поглядах мислителів Стародавнього Сходу та Античності. Зовнішньополітична думка в епоху Відродження і Нового часу. Проблема міжнародних відносин у вченнях просвітників і політиків XVII-XVIII ст. Марксистська політична думка про проблеми війни і миру.

Рекомендовані джерела: основні [6], додаткові [22;33;42;52;53;63;71].

Тема 3. Теорії і доктрини міжнародної політики.

Сучасні підходи до природи міжнародних відносин. Концепції змісту сучасної міжнародної політики. Проблема розуміння сили в міжнародних відносинах.

Рекомендовані джерела: основні [6], додаткові [22;33;42;52;53;63;71].

Тема 4. Внутрішня, зовнішня та світова політика: співвідношення і взаємозв'язок.

Співвідношення і взаємозв'язок внутрішньої і міжнародної політики. Національний інтерес – головне спрямування зовнішньої політики. Основні закономірності і тенденції розвитку світової політики.

Рекомендовані джерела: основні [6], додаткові [22;33;42;52;53;63;71;81].

Тема 5. Міжнародні конфлікти та міжнародна безпека: зміст та співвідношення.

Міжнародні конфлікти: суть, функції та типологія. Політика і війна: аналіз співвідношення в сучасних умовах. Сутність, параметри і види національної і міжнародної безпеки.

Рекомендовані джерела: основні [6], додаткові [22;29;33;40;42;52;53;61;63;71].

Тема 6. Міжнародні системи.

Виникнення і сутність системного підходу. Основні теорії міжнародних систем. Сутність і вектори розвитку сучасної світової системи. Геополітичні моделі сучасної світової системи.

Рекомендовані джерела: основні [6], додаткові [22;33;34;42;52;51;53;63;71].

Змістовий модуль 2. Історія міжнародних відносин (від найдавніших часів до початку XVI ст.)

Тема 7. Стародавній світ: виникнення та розвиток міжнародних відносин.

Основні особливості міжнародних відносин Стародавнього світу. Хронологія (періодизація) міжнародних відносин Стародавнього світу. Міжнародні відносини на Стародавньому Сході (Передня Азія, Індія, Китай. Похід Олександра Македонського на Схід та його міжнародні наслідки). Міжнародні відносини в Середземноморському регіоні: особливості й відмінні риси («Елліністичний» світ в політичних відносинах: від Кріто-Мінойської цивілізації до поглинення Греції Римом. Зовнішня політика Риму в VII – I ст. до н. е. Римський світ у I ст. до н.е. – V ст. н. е.).

Рекомендовані джерела: основні [4], додаткові [5;6;23].

Тема 8. Міжнародні відносини Середньовіччя.

Основні особливості й хронологія (періодизація) міжнародних відносин Середньовіччя. Міжнародні процеси в період раннього Середньовіччя. Міжнародні відносини в XI-XIII ст. в Західній Європі. Візантія в міжнародних відносинах середньовіччя. Міжнародні відносини в європейському регіоні в XIV - початку XVI ст. Міжнародні процеси середньовічного Сходу.

Рекомендовані джерела: основні [4], додаткові [5;6;23;28].

Змістовий модуль 3. Історія міжнародних відносин (від XVI до початку XIX ст.)

Тема 9. Еволюція міжнародних відносин в епоху Нового часу (XVI-XVIII ст.).

Міжнародні відносини та конфлікти у XVI – на початку XVII ст. Тридцятилітня війна. Вестфальська система міжнародних відносин. Основні актори міжнародних відносин XVII-XVIII ст. Міжнародні відносини в Європі в другій половині XVII – на початку XVIII ст. Міжнародні відносини в Європі та колоніях у XVIII ст.: головні суперечності та конфлікти.

Рекомендовані джерела: основні [4;7], додаткові [5;6;23;28].

Тема 10. Взаємодія провідних країн світу на межі XVIII-XIX ст.

Становлення зовнішньої політики Франції в період Національних установчих зборів. Зовнішня політика Франції в період Законодавчих зборів (з осені 1791 р. до 10 серпня 1792 р.). Міжнародні відносини в Європі в 1789-1792 рр. Міжнародні відносини у світі за часів термідоріанської реакції та Директорії у Франції (1794-1799 рр.). Міждержавні європейські відносини у 1799-1809 рр.

Зовнішня політика Франції після перевороту 18 брюмера (листопада) 1799 р. та приходу Н. Бонапарта до влади. Позиція Пруссії з питань європейської політики на поч. XIX ст. Оголошення Францією "континентальної блокади" Англії. Зростання опозиції Н. Бонапарту в країнах Європи.

Міжнародна політика в Європейському регіоні у 1807-1812 рр. Міжнародні відносини під час існування Шостої антифранцузької коаліції. Шомонський трактат. Паризький мир.

Рекомендовані джерела: основні [4;7], додаткові [5;23;28].

Змістовий модуль 4. Зовнішня політика держав (1815-1918)

Тема 11. Віденська система міжнародних відносин: ідеологічні засади і практика політичного процесу.

Формування Віденської системи міжнародних відносин. Віденський конгрес: скликання, перебіг, рішення. Міжнародні відносини в Європі у період функціонування Віденської системи (Священний Союз: створення, принципи і зовнішньополітичні цілі діяльності. Конгреси Священного Союзу і революційні події (кін. 1810-х - поч. 1820-х рр.). Сутність і стан «східного питання» в міжнародній політиці у 1810 - 1840-х рр. «Польське», «Італійське» та «Німецьке» питання в 1815-1850 рр.). Криза Віденської системи міжнародних відносин (Кримська (Східна) війна та її значення. Польське питання в міжнародних відносинах 1860 рр. Національне об'єднання Італії та Німеччини: перебіг, політичні наслідки та значення).

Рекомендовані джерела: основні [4;7], додаткові [5;28;62].

Тема 12. Міжнародні відносини в останній третині XIX - на початку XX ст. Утворення блоків великих держав.

Міжнародні відносини у 1870-х рр.: європейські і колоніальні виміри. Східна криза 1875-1878 рр. Утворення Троїстого союзу та європейська політика наприкінці XIX - на початку XX ст. Поглиблення англо-німецьких протиріч у 1904-1907 р. і утворення Антанти. Політика двох ворогуючих блоків на Балканах. Балканські війни.

Рекомендовані джерела: основні [4;7], додаткові [5;28;62].

Тема 13. Міжнародні відносини під час Першої світової війни.

Дипломатична боротьба напередодні світового конфлікту (Сараєвське вбивство та липнева криза 1914 р.). Військові дії на фронтах Першої світової війни. Проблема Чорноморських проток в роки війни. Дипломатична боротьба Антанти і Центральних держав за союзників. Дипломатія на завершальному етапі Першої світової війни. (Вступ США у війну. Вплив революційних подій в Росії на міжнародні відносини. Війна і дипломатія в 1918 р.). Вплив першої світової війни на систему міжнародних відносин.

Рекомендовані джерела: основні [4;7;8], додаткові [5;19;28;29;62].

Змістовий модуль 5. Зовнішня політика держав (1918-1945)

Тема 14. Становлення Версальської системи міжнародних відносин.

Позиції європейських держав і США з основних питань облаштування світу після Першої світової війни. Формування повоєнної системи міжнародних відносин. Паризька мирна конференція і Версальський договір. Міжнародні відносини на Далекому Сході

після Першої світової війни. Вашингтонська конференція. Радянська Росія в системі міжнародних відносин протягом 1918 - поч. 1920-х рр. Зміна міжнародно-політичної ситуації в світі у 1922-1923 рр. (Каннська та Генуезька конференції, Гаазька конференція, Лозаннська конференція). Основні характеристики та особливості Версальсько-Вашингтонської системи. Етапи існування Версальсько-Вашингтонської системи.

Рекомендовані джерела: основні [3; 8], додаткові [5;7;9;19;62].

Тема 15. Основні тенденції розвитку міжнародних відносин в період середини 20-х — початку 30-х рр. XX століття. Репараційне питання в міжвоєнний період. Розвиток європейської системи безпеки в середині - наприкінці 1920-х рр. (Локарнський пакт; пакт Бріана-Келлога). Міжнародні відносини в період світової економічної кризи (кін. 20-х - поч. 30-х рр.): спроби перегляду Версальської системи. Система європейської безпеки в період економічної кризи. Пакт чотирьох. Еволюція європейської системи безпеки в середині 1930-х рр.

Рекомендовані джерела: основні [3; 8], додаткові [5;7;9;19;62].

Тема 16. Міжнародні відносини і зовнішня політика в світі під час демонтажу Версальської системи (1933-1939 рр.).

Міжнародна політика у 1933-1936 рр.: від змін в Німеччині до «ефіопської кризи». Громадянська війна в Іспанії: нові тенденції міжнародних стосунків. Міжнародно-політичні відносини у 1936-1939 рр.: формування блоків держав. Зовнішня політика СРСР в контексті кризи Версальського порядку. Комуністичний Інтернаціонал в міжнародній політиці 1930-х рр.

Рекомендовані джерела: основні [3; 8], додаткові [5;7;9;19; 62].

Тема 17. Міжнародні відносини під час Другої світової війни.

Міжнародна політика на початку світового конфлікту (1939-1941 рр.). Міжнародні відносини у 1941-1943 рр.: від вибуху німецько-радянської війни до створення «Великої коаліції». Міжнародно-політичні процеси у 1943-1945 рр.: від оборони Сталінграду до військової капітуляції Японії.

Рекомендовані джерела: основні [3; 8], додаткові [5;7;9;19; 62].

Змістовий модуль 6. Світова політика (від 1945 р. до наших днів)

Тема 18. Міжнародні відносини після Другої світової війни: протистояння між США та СРСР (1945-1991 рр.).

«Холодна війна»: поняття і генеза проблематики. Початок радянсько-американського міжнародно-політичного конфлікту (1945-1955 рр.). Період конфронтаційної стабільності (сер. 1950-х - поч. 1970-х рр.). Період міжнародно-політичної розрядки (поч. - кін. 1970-х рр.). Політичні стосунки СРСР і США у 1980-1991 рр.

Рекомендовані джерела: основні [1;5], додаткові [4;7;9;19;44;47;48;62].

Тема 19. Міжнародні відносини в Європі після Другої світової війни: європейська інтеграція і питання безпеки (1945 сер. - 2000-х рр.).

Передумови і початковий період євроінтеграції (кін. 40-х - кін. 60-х рр.). Інтеграція та безпека в Європі наприкінці 1960-х - сер. 1980-х рр. Сучасний етап європейської інтеграції: від Європейських Співтовариств до Європейського Союзу. Європейський Союз у 1992-2019 рр.: концептуальна та організаційна еволюція об'єднання.

Рекомендовані джерела: основні [1;5], додаткові [9;19;20;21;26;27;35;36;39;41;51;82].

Тема 20. Міжнародна політика в регіоні Близького та Середнього Сходу (серед. 1940-х - серед. 2000-х рр.).

Британська політична стратегія на Близькому і Середньому Сході після Другої світової війни. Стратегічні інтереси і блокова політика США в регіоні (сер. 40-х - кін. 60-х рр.). Поширення впливу СРСР в регіоні Близького і Середнього Сходу (сер. 50-х - кін. 60-х рр.). Формування та ескалація «близькосхідного питання» у 1940-х - кін. 1960-х рр. Арабо-ізраїльський політичний конфлікт у 1970-х - 1980-х рр. Основні проблеми міжнародних відносин на Близькому і Середньому Сході протягом 1970-х — поч. 1990-х рр. Міжнародна політика в регіоні наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

Рекомендовані джерела: основні [1;2;5], додаткові [11;12;27;40;47;48;49;54;62].

Тема 21. Міжнародні відносини в Азії, Африці, Латинській Америці: від периферійності до модернізації (1945 - серед. 2000-х рр.).

Політичні процеси в підсистемах світової політики й деколонізація (сер. 40-х - кін. 60-х рр.). Міжнародна політика та системні конфлікти в «третьому світі» (кін. 60-х - поч. 90-х рр.). Міжнародні відносини в сучасному незахідному світі (90-ті - серед. 2000-х рр.).

Рекомендовані джерела: основні [1;2;5], додаткові [11;12;27;40;43;47;48;49;51;54;62;65;66;70].

Тема 22. Міжнародні відносини в постбіполярну епоху: становлення нового світового політичного порядку.

Міжнародна політика провідних центрів сили протягом 1990-х - серед. 2000-х рр. (США, ЄС, Японія, Китай, Індія, Росія). Конфігурація нового світопорядку: варіанти після падіння СРСР: однополярний світовий лад: гегемонія супердержави США?; політичне піднесення Китаю: повернення до біполярності?; стратегічна тенденція після 11 вересня 2001 р.: багатополарний світ? Сучасна міжнародна політика і глобалізація: співвідношення і зв'язок.

Рекомендовані джерела: основні [1;2;5], додаткові [2;9;10;11;12;26;27;28;39;40;43;47;48;49;51;54;61;64;66;78].

6.Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	7	7	2	2	4	4	3	3	3	3	2	2
2	Відвідування семінарських занять	1	1	1	3	3	2	2	2	2	3	3	4	4
3	Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Робота на семінарських заняттях	10	1	10	3	30	2	20	2	20	3	30	4	40
5	Робота на практичних заняттях	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
6	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	2	10	2	10	3	15	3	15	4	20
7	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25

8	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	74	-	81	-	72		76		87		102
Разом:		492												
Розрахунок коефіцієнта: $60 : 492 = 0,12$														

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Політологія міжнародних відносин		20
1	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Зовнішньополітичні погляди Ніколо Макіавеллі»	5
2	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Основні напрями сучасних міжнародних досліджень»	5
3	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Проблема внутрішньої, зовнішньої та світової політики у працях сучасних дослідників»	5
4	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Проблема розуміння сили у міжнародних відносинах»	5
Змістовий модуль 2. Історія міжнародних відносин (від найдавніших часів до початку XVI ст.)		10
5	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Основні особливості міжнародних відносин Стародавнього світу»	5
6	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Особливості міжнародних відносин в регіоні Центральної та Східної Європи в XV- XVI ст.»	5
Змістовий модуль 3. Історія міжнародних відносин (від XVI до початку XIX ст.)		10
7	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Російсько-турецьке протистояння»	5
8	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Міжнародні відносини у світі за часів термідоріанської реакції та Директорії у Франції (1794-1799 рр.)»	5
Змістовий модуль 4. Зовнішня політика держав (1815-1918)		15
9	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Сьома антифранцузька коаліція»	5
10	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Утворення блоків великих держав»	5
11	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Україна в роки Першої світової війни»	5

	Змістовий модуль 5. Зовнішня політика держав (1918-1945)	15
12	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Основні протиріччя Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин»	5
13	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Еволюція європейської системи безпеки в середині 30-х років XX ст.»	5
14	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Міжнародні відносини напередодні Другої світової війни»	5
	Змістовий модуль 6. Світова політика (від 1945 р. до наших днів)	20
15	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Початок «холодної війни». Створення воєнно-блокової системи»	5
16	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Європейська інтеграція: передумови і основні етапи розвитку»	5
17	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Близькосхідна проблема: шляхи врегулювання»	5
18	Підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Латинська Америка в сучасній системі міжнародних відносин».	5
	Разом	90

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми, який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент неповністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, недосконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій

	літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється у письмовому вигляді. 25 тестових питань (1 бал за вірну відповідь).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Оцінювання знань студентів з урахуванням вимог Болонської декларації здійснюється за 100-бальною шкалою. Завдання поточного контролю (усні відповіді, наукові доповіді, реферати, доповнення, участь у дискусіях, підготовка до семінарських і практичних занять, виконані завдання для самостійної роботи, поточного модульного контролю) оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів. Решту – від 0 до 40 балів студент отримує під час письмового екзамену.

Виконання всіх видів робіт є обов'язковим для студента. Студент не допускається до екзамену, якщо за результатами поточного контролю набирає менше 35 балів.

Семестровий контроль знань студентів з дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» здійснюється у формі письмового екзамену.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Охарактеризуйте зовнішні відносини народів у поглядах мислителів Стародавнього Сходу та Античності.
2. Охарактеризуйте проблему міжнародних відносин у вченнях просвітників і політиків XVII-XVIII ст.
3. Проаналізуйте сучасні підходи до природи міжнародних відносин.
4. Проаналізуйте проблему розуміння сили в міжнародних відносинах.
5. Покажіть співвідношення і взаємозв'язок внутрішньої і міжнародної політики.
6. Охарактеризуйте основні закономірності і тенденції розвитку світової політики.
7. Міжнародні конфлікти: суть, функції та типологія.
8. Охарактеризуйте сутність і вектори розвитку сучасної світової системи.
9. Охарактеризуйте геополітичні моделі сучасної світової системи.
10. Проаналізуйте основні особливості міжнародних відносин Стародавнього світу.
11. Проаналізуйте основні особливості міжнародних відносин Середньовіччя.
12. Охарактеризуйте Вестфальську систему міжнародних відносин.
13. Основні актори міжнародних відносин XVII-XVIII ст.
14. Проаналізуйте міжнародні відносини в Європі в другій половині XVII – на початку XVIII ст.
15. Проаналізуйте міжнародні відносини в Європі та колоніях у XVIII ст.: головні суперечності та конфлікти.
16. Охарактеризуйте Віденську систему міжнародних відносин.
17. Оцініть вплив Першої світової війни на систему міжнародних відносин.
18. Покажіть позиції європейських держав і США з основних питань облаштування світу після Першої світової війни.
19. Охарактеризуйте Версальсько-Вашингтонську систему міжнародних відносин.

20. Охарактеризуйте міжнародні відносини під час Другої світової війни.
21. Проаналізуйте початок радянсько-американського міжнародно-політичного конфлікту (1945-1955 рр.).
22. Охарактеризуйте період конфронтаційної стабільності (сер. 1950-х - поч. 1970-х рр.).
23. Охарактеризуйте період міжнародно-політичної розрядки (поч. - кін. 1970-х рр.).
24. Проаналізуйте політичні стосунки СРСР і США у 1980-1991 рр.
25. Охарактеризуйте передумови і початковий період євроінтеграції (кін. 40-х - кін. 60-х рр.).
26. Проаналізуйте процес інтеграції та безпеки в Європі наприкінці 1960-х - сер. 1980-х рр.
27. Покажіть еволюцію Європейського Союзу у 1992-2018 рр.
28. Охарактеризуйте геополітичні моделі сучасної світової системи.
29. Охарактеризуйте сучасний етап європейської інтеграції.
30. Проаналізуйте британську політичну стратегію на Близькому і Середньому Сході після Другої світової війни.
31. Охарактеризуйте стратегічні інтереси і блокову політику США в регіоні Близького і Середнього Сходу (сер. 40-х - кін. 60-х рр. XX ст.).
32. Проаналізуйте розширення впливу СРСР в регіоні Близького і Середнього Сходу (сер. 50-х - кін. 60-х рр.).
33. Проаналізуйте основні проблеми міжнародних відносин на Близькому і Середньому Сході протягом 1970-х — поч. 1990-х рр.
34. Проаналізуйте міжнародну політику в регіоні Близького і Середнього Сходу наприкінці XX — на початку XXI ст.
35. Охарактеризуйте міжнародну політику та системні конфлікти в «третьому світі» (кін. 60-х - поч. 90-х рр.).
36. Проаналізуйте міжнародну політику провідних центрів сили протягом 1990-х - серед. 2000-х рр.
37. Доведіть, що міжнародні відносини в постбіполярну епоху є свідченням становлення нового світового політичного порядку.
38. Покажіть співвідношення і зв'язок сучасної міжнародної політики і глобалізації.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Міжнародні відносини та світова політика»

Разом: 180 год., із них: лекції - 42 год., семінарські заняття - 30 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота - 54 год., модульний контроль - 12 год.

Модулі (назви, бали)	Модуль I	Модуль II	Модуль III	Модуль IV	Модуль V	Модуль VI
Лекції (теми, бали)	1/1 2/2 3/2 5/1 6/1	7/1 8/1	9/2 10/2	11/1 12/1 13/1	14/1 15/1 17/1	19/1 22/1
Семінарські заняття (теми, бали)	4/11	7/22 8/11	9/11 10/11	12/11 13/11	15/11 16/11 17/11	18/11 20/11 21/11 22/11
Практичні заняття (теми, бали)	6/11	8/11	10/11	13/11	17/11	22/11
Самостійна робота (вид, бали)	20	10	10	15	15	20
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна к/р. 25	Модульна к/р. 25	Модульна к/р. 25	Модульна к/р. 25	Модульна к/р. 25	Модульна к/р. 25
Разом	74	81	72	76	87	102
	492					
Підсумковий контроль	Екзамен 40					

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Гайдуков Л.Ф. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремень, Л.В. Губерський [та ін.]. - Київ : Либідь, 2001. - 624 с.
2. Головченко В.І., Степанов О.П. Нариси з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики країн Азії й Африки: навч. посіб. / В.І. Головченко, О.П. Степанов. – К.: Юрисконсульт, 2014. - 424 с.
3. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): Навч. посіб. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 632 с.
4. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ ст.): Навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Р. Б. Демчишак, Т. І.Плазова. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 139 с.
5. Крушинський В.Ю. Міжнародні відносини та світова політика. 1945-1980: навчальний посібник / В. Ю. Крушинський, В. А. Манжоло. – К.: Либідь, 2007. - 192 с.
6. Мадіссон В.В. Політологія міжнародних відносин: навчальний посібник для студ. гум. фак-тів вузів / В. В. Мадіссон, В. А. Шахов. – К.: Либідь, 1997. - 176 с.
7. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648-1918): Підручник. – К.: Персонал, 2009. – 224 с.
8. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917-1945 рр.: навчальний посібник для студ. вузів / Цветков Г. М. - Київ : Либідь, 1997. - 231с.

Додаткова

1. Бахов І. С. Канадський мультикультуралізм: від схвалення до критики і фобії / І. С. Бахов; заг. ред. Н. М. Чернуха. - Київ: Центр учбової літератури, 2018. - 172 с.
2. Бжезінський З. Стратегічне бачення. Америка і криза глобальної влади. – Львів: Літопис, 2012. – 168 с.
3. Біловус Л. Україна і США: дипломатичні відносини в контексті викликів ХХІ ст. (на матеріалах преси української діаспори) / Л. Біловус // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 11. - С.14-18.
4. Бруз В.С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму. - К., 2010.

5. Брусиловська О.І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. – XVII ст. н.е.): навч.-метод. посіб. / О.І. Брусиловська, І.М. Коваль. – О.: Одеський нац. у-т ім. І.І. Мечникова, 2013. - 188 с.
6. Бобилева С.Й. Історія Німеччини з давніх часів до 1945 року: навч. Посіб. Для студ. Вищ. Навч.закладів / С.Й. Бобилева. – Дніпропетровськ, 2003. - 526 с.
7. Васильєва-Чекаленко Л.Д. Україна в міжнародних відносинах (1944-1996 рр.): навчальний посібник / Васильєва-Чекаленко Л.Д. - Київ : Освіта, 1998. - 174 с.
8. Віднянський С.В. Зовнішня політика України: еволюція концептуальних засад та проблеми реалізації / С. В. Віднянський, А. Ю. МАРТИНОВ // Український історичний журнал. - Київ : УІЖ, 2011. - № 4. - С. 55-76.
9. Газін В., Копилов С. Новітня історія країн Європи та Америки. 1945-2002 рр. – Київ: Либідь, 2004. – 623 с.
10. Гелей С. Д. Політико-правові системи світу: навчальний посібник / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 345 с.
11. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навчальний посібник. - К., 2006.
12. Головченко В.І. Регіоназнавство: Азія, Африка й Латинська Америка: Навчальний посібник. - К., 2012.
13. Горобець І. Пакистан: між ядерним статусом і долею дефолтної держави / І. Горобець // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2013. - N 6. - С. 16-18.
14. Гречанінов В. Сучасний В'єтнам - робота на майбутнє / В. Гречанінов // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2013. - N 6. - С. 26-27.
15. Денисенко А., Туркевич В., Шпаковски Л. Лідер двох епох. Азербайджансько-українські відносини через призму життя і діяльності Гейдара Алієва. – К.: Вид. Інформаційно-видавничого центру «Планета», 2013. – 323 с.
16. Джекшенкулов А. Новые независимые государства Центральной Азии в мировом сообществе. – Москва, 2000. – 128 с.
17. Дорошко М.С. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД : навч. посібник / М. С. Дорошко, Н. В. Шпакова. - Київ : ЦУЛ, 2011. - 204 с.
18. Дорошко М.С. Геополітичні інтереси та зовнішня політика держав пострадянського простору: навч. посіб. – К., 2012. – 228 с.
19. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Пер. з фр. – К.: Основи, 1995. – 903 с.
20. Європейська інтеграція: навчальний посібник / ред. М. І. Макаренко, Л. І. Хомутенко. - Київ: Центр учбової літератури, 2018. - 344 с.

21. *Європейський Союз консолідовані договори [Текст] / наук. ред. В. Муравйов. - Київ : Port-Royal, 1999. - 206 с.*
22. Задорожний О.В. Нормативний зміст принципу добросовісного виконання міжнародних зобов'язань у сучасному міжнародному праві // *Право і суспільство. – 2015. - №4. – Ч.4. – С. 19-20.*
23. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до Нового часу. – К.: Проза, 2005. – 560 с.
24. *Жумабаєв А. Казахстан-Україна: между прошлым и будущим / А. Жумабаєв. - Киев : Еженедельник "2000" : Довіра, 2010. - 367 с.*
25. *Зовнішнє і внутрішнє становище України у 2017 році: аналіз проблем і варіанти рішень / ред. В. П. Горбулін. - Харків : Фоліо, 2018. - 927 с.*
26. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. – К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. – 720 с.
27. *Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посібник / Ігнат'єв П. М. - вид. 2-ге. - Чернівці : Книги - XXI, 2006. - 424 с.*
28. *Історія Великої Британії: навчально-методичний посібник / уклад.: І. І. Кривошея, О. В. Барвінок. - Київ: КНТ, 2017. - 206 с.*
29. Капітоненко М.Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Либідь, 2009. - 352 с.
30. *Киридон А. Релігійний чинник у міжнародних відносинах : Частина 1 / А. Киридон // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 1. - С.56-60.*
31. *Киридон А. Релігійний чинник у міжнародних відносинах. Ч.2 / А. Киридон // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 2. - С.50-53.*
32. *Кириченко В. М. Політичні системи світу: навчальний посібник / В. М. Кириченко. - Київ: Центр учбової літератури, 2017. - 216 с.*
33. Кононенко С. Міжнародні відносини та їх системи // *Політичний менеджмент. – 2013. - №1-2. – С. 186-195.*
34. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні системи. Світова політика. – К.: ФАДА ЛТД, 2001. – 224 с.
35. Копійка В.В. Європейський Союз: Історія і засади функціонування: Навч. посіб. — 2-ге вид., виправ. і доп. / Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. — К., 2012. — 759 с.
36. Копійка В.В. Розширення Європейського Союзу. Теорія і практика інтеграційного процесу: Монографія. - К., 2002.

37. Криль М.М. Історія Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) / Навчальний посібник. 3-є вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2013. – 278 с.
38. Лошкарёв И. Д. Ресурсы этнического лоббизма во внешней политике США: теоретические аспекты / И. Д. Лошкарёв // *Мировая экономика и международные отношения*. – Москва, 2017. – Т.61 - № 3. - С.76-83.
39. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. - 319 с.
40. Международные отношения: теории, конфликты, движения, организации / М.М. Лебедева, П.А. Цыганков и др. - 3-е изд. - М., 2012.
41. Механізми координації європейської політики: практика країн-членів та країн-кандидатів / Центр економічного розвитку ; ред. Н. Гнидюк. - Київ : Міленіум, 2003. - 380 с.
42. Мировая политика и международные отношения: Учеб. пособ. / Под ред. С. А. Ланцова, В. А. Ачкасова. – СПб.: Питер, 2008. – 448 с.
43. Михеев В.В. Китай: фактор съезда и фактор Трампа / В. В. Михеев, С. А. Луконин, С. В. Игнатъев // *МЭиМО*. - Москва : Наука, 2017. - Том 61, № 6. - С. 23-32.
44. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–1970-ті роки): Підруч. / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. — К.: Либідь, 1999. — 558 с.
45. Міжнародні організації: навч. посіб. / Ред. Ю.Г. Козак. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 223 с.
46. Мельничук І.М. Інтеграційні проекти Російської Федерації на пострадянському просторі: монографія / І.М. Мельничук. – Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2015. 400 с.
47. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1970 - 2000 рр.) / В.С. Бруз, В.М. Матвієнко та ін. – Київ: "Либідь", 2000.
48. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): підруч. / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. — К.: Либідь, 2001. — 622 с.
49. Міжнародні відносини та світова політика: Підручник / Кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – 863 с.
50. Міжнародні організації: Навч. посіб. / За ред. О.С. Кучика. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 749 с.
51. Мокій А. І. Міжнародні організації: навчальний посібник для студентів ВНЗ / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. - Київ: Центр учбової літератури, 2018. - 280 с.
52. Негрей М. В. Теорія прийняття рішення: навчальний посібник / М. В. Негрей, К. Л. Тужик. - Київ: Центр учбової літератури, 2018. - 271 с.

53. Неліпа Д.В. Системний аналіз в політології: Підруч. / Д.В. Неліпа. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 304 с.
54. Новейшая история стран Азии и Африки: В 3 частях / Под ред. А.М. Родригеса. - М., 2010.
55. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: навч. посібник. - К., 2010.
56. Павлюк О. *Політика США щодо Ісламської Республіки Іран: від співробітництва до енергії "стримування": монографія / О. Павлюк. - Чернівці: Букрек, 2016. - 231 с.*
57. Перепелиця Г.М. Конфлікти в посткомуністичній Європі: монографія. – К.: НІСД, 2003. – 432 с.
58. Перепелиця Г.М. Україна-Росія: війна в умовах співіснування. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2015. – 880 с.
59. *Погоріла Н. Стратегії національної безпеки США за президентства Барака Обами / Н. Погоріла // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 1. - С.11-15.*
60. *Потехін О. США, НАТО і загрози сучасному світовому порядку / О. Потехін // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 11. - С.5-9.*
61. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.
62. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1914-1991 роки: Навч. посіб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2009. – 140 с.
63. Світова та європейська інтеграція. Навчальний посібник. – Львів: ЛРІДУ, 2005.
64. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: Навчальний посібник / За ред. ЛД. Чекаленко. - К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. – 628 с.
65. Современная Африка: метаморфозы политической власти / Отв. ред. А.М. Васильев. – М.: Вост. Лит., 2009.
66. Современный Китай в системе международных отношений / Д.В. Буров. - 2-е изд. - М., 2013.
67. Современные международные отношения / Под ред. А.В.Торкунова. - М., 2013.
68. *Сорока М.М. Світ відкриває Україну: про зовнішню політику Української держави у 90-х роках ХХ століття: статті, документи, коментарі / Михайло Сорока. - Київ : Київська правда, 2001. - 782 с.*
69. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство: кол. монографія / За ред. І.М. Посохова, П.Г. Перерви, О.Д. Матросова, В.Г. Дюжева, В.О. Матросової. Харків : НТУ «ХП», 2016. – 450 с.

70. *Рогач О. Транснаціональні корпорації та експорт нових індустріальних країн Азії: монографія / О. Рогач, В. Косьміна. - Київ: Центр учбової літератури, 2017. - 256 с.*
71. *Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / Ред. М.П. Требін. – Харків: «Право», 2016. – 540 с.*
72. *Ткаченко В.Н. Україна - не Россия : испытание майданом [Текст] / В. Н. Ткаченко. - Киев : Знання України, 2014. - 91 с.*
73. *Толстов С. Міжнародна політика США: у пошуку нових підходів / С. Толстов // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 10. - С.6-9.*
74. *Толстов С. Санкційний поріг Президента США Трампа / С. Толстов // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 8. - С.6-8.*
75. *Транснаціональні корпорації: навчальний посібник / ред. О. П. Шкурупій. – К.: Центр учбової літератури, 2016. - 239 с.*
76. *Троян С. "Війна пам'ятей" і пошук моделей порозуміння у Центрально-Східній Європі / С. Троян, А. Киридон // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 9. - С.22-25.*
77. *Троян С. Українсько-польські відносини 2014-2017: зміна парадигми чи новий формат співробітництва? / С. Троян, А. Киридон // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 8. - С.16-18.*
78. *Труш С.М. Отношения КНР и США на рубеже Обама - Трамп: политические и военно-политические аспекты / С. М. Труш // США. Канада: научный и общественно-политический журнал. Экономика. Политика. Культура. - 2017. - № 3 - С.48-67.*
79. *Чалий В. Україна - США: актуальні питання стратегічного партнерства / В. Чалий // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 12. - С.46-47.*
80. *Чекаленко Л. Брексіт: розлучення за британським сценарієм / Л. Чекаленко // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 9. - С.11-15.*
81. *Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика: підручник для студентів ВНЗ / Л. Д. Чекаленко. - Київ : Либідь, 2006. - 712 с.*
82. *Шамбровський Г.О. Регіональна політика Європейського Союзу: навчальний посібник / Г. О. Шамбровський. – К.: Знання, 2011. - 187 с.*
83. *Шергін С. "Золотий" ювілей АСЕАН: досягнення і проблеми розвитку / С. Шергін // Зовнішні справи: суспільно-політичний журнал. - 2017. - N 9. - С.6-10.*
84. *Храбан І. Зовнішня політика Федеративної Республіки Бразилії / І. Храбан, О. Барабаш // Зовнішні справи. - 2017. - N 5. - С. 36-39.*

Курсивом відзначено позиції рекомендованих джерел, наявних у бібліотечних фондах Університету.